Prologus in pentateuchum

Desiderij mei. Istaz eplaz scripsit Hiero. Desiderio epo familiari suo cū eum rogauerat vt pētateuchū Moysi d hebreo trāfferret i latinū nōdū.n.translat⁹ erat nisi d hebreo in grecum ⁊ de greco in latinū. ⁊ q₂ trāslatōnes ille
multas habebant
corruptōnes:tū ꝓpter falsitatem exemplarium:tūz ꝓpter impitiā translatorūz:hiero. Desiderij precib⁹ obtēperans de hebreo i latinum transtulit pentateuchuz cui preposuit illum ꝓlogum: nam ab eo in secundo libro ꝯ Rufinum prolog⁹ appellatur. Eplām autem ad paulinū que licet in modernis biblijs ꝓscribatur:nec pentateucho ꝓposuit:nec inter pfatōnes re.tc. quarūz omni ex ꝑte exempla scribit: sed in scdo libro ꝯ Rufinum nominatur epistla ad paulinum. Et nota ꝙ ꝓlogus:ꝓhemium:prefatio: ⁊ argumētum idem significant.s.ꝓlocutōnem in sequens opus introductiuam. Est etiam tm̄ ꝓlogus in librum: quo.s.introductorius est in ipsum:vt est ille ante apocalipsim. scʒ Omnes qui pie volunt viuere ⁊c.et talis ꝓlogus non est de libro. Item est ꝓlogus in libro qui est pars libri:vt est principium apocalipſ.s. Apocalipſ hiesu christi : quā dedit illi deus. ⁊ dicitur ꝓlogus a protos quod est primum: ⁊ logos sermo:quasi primus sermo.s.ꝓfatio vel ꝓlocutio Uel dicitur ꝓlogus quasi ꝓlogus q̄si sermo ꝓcedēs. Prohemium dicit a ꝓtos quod est primum: ⁊ emon vel emuz qđ est sermo vel prima modulatio. Vl' aūt dicit ꝓhemiū quasi ꝓ emulis factū vel quasi ꝓuiū:q₂ prima via vel ꝓcedens ē ad librū. Etymologia ē:ꝓfatio.i.ꝓlocutio a ꝓfor ꝓfarl dr. Argumētū dr q̄si argute.i.callide inuētū. Uñ apis argumētosa.i.callida dr. Uersus. Est breuis argutus:est callidus atq₃ sonor⁹. Argumentū hʒ alias significatōnes de q̄bus nihil ad p̄ns. a Desiderij mei ⁊c. Prologus iste in q̄nq₃ ꝑtes diuidit ꝑncipales.in quaꝝ prima ondit principale motiuū ad trāsferendū pētateuchū.s. Desiderij obsecratōez.cū dicit. Desiderij mei ⁊c.vsq₃ Obsecrantis. In scda duplex assignat retractiuū. primū opis grauitatē cū dicit. Periculosum op⁹ ⁊c. Scdm detractoꝝ malignitatem:ibi. Et obtrectatoꝝ meoꝝ ⁊c. In tercia scdarium ponit sue trāslatōis motiuū.s.origenis studiū vl' imitationē:ibi. Qđ vt auderē. In q̄rta ꝑte se excusat:ꝙ n̄ intendit dāgnare veteres ꝑ suā trāslatōez:ibi. Quid igit ⁊c. In q̄nta petit desiderij orōnūz suēntōez:ibi. Nūc te dep̄cor ⁊c. Subdiuisiones patebūt in lr̄e ꝓsecutōne. In prima ꝑte ondit affectū suū ad primā obsecratōz:quā describit tripl'r. Primo ex noie cū ꝓnomine affectū designante. scdo ex nominis ꝓfiguratōne.tercio ex cois vtilitatl' amore.primū notat cum dr. a Desiderij mei.i.mei vel mihi dilecti vel mei amici. Desideratas accepi lr̄as. Secundum notat cum dr. b Qui quodā ⁊c.q.d. mysticum est ꝙ cū daniele coicat in noie: Dañ.ix. Daniel ab angelo vocatus vir desideriorūz:sicut iste desiderius appellat⁹ qđ vocabulū fuit ꝓsagiū.i.diuinatō siue ꝓscia vel ꝓnunciatio futuroꝝ:vt ꝑ hoc ꝙ vocat⁹ est desiderius signaret desiderabilis futur⁹ vel desiderabilis postulatur⁹. Terciū notatur cū dr. c Ut translatū ⁊c. Pētateuch⁹ supra exponit in epla ad paulinū.vij.ca. In scda ꝑte notant duo retrabentia a translatōne facienda. Primū est opis grauitas:qđ notat cū dr. d Periculosūz op⁹ ē certe.s. quia difficile ē et arduū vnde posset ibi hō deficere vel errare: ⁊ ideo dicit.ꝑiculosum. Scdm retrahens ē detractoꝝ malignitas:quod notatur cum dicitur.
e Et obtrectatorum ⁊c. Canibus ꝯꝑat detractores cūz dicit Latratib⁹:q̄ cōtra quemlibʒ ig̃tum q̄ntumcūq₃ bonuʒ oblatrāt ⁊ dentibus lacerant. Silr̄ detractores irrōnabiliter b̄ndicta deprauant ⁊ detrahendo lacerant q̄ igrant. Et notatur hic triplex eoꝝ malignitas q₂ aut bn̄ dictis oblatrāt sicut iā dictum est. Aut auctoris peruersam intentōnez affirmāt:qđ notatur cum dicit f Qui me afferunt ⁊c. Suggillatio ponit hic ꝓ ꝯdemnatōe. Et dicitur a suggillo las quod est ꝯdemnare strangulare:suggere:sub gula capere. Cudere.i.facere:cudo is cudere dicit fabricare: ferire:polire: ⁊ sculpere. Tercio notatur eoꝝ malignitas:ꝙ veteres modernis magis ingeniosos estimant ⁊ ꝓponendos iudicant. vnde ⁊ veteres translationes plus q̄ modernas approbant quod notat cum dicit.
g Ita ingenium ⁊c. Sicut em̄ vetus vinum melius est nouo:sic dicunt ipsi veteres subtilioribus ingenijs floruisse q̄ modernos. ⁊ veteres translatōnes modernis eē meliores cū tn̄ dicat ꝓstian⁹ in ꝑncipio maiorl' voluminis. Cui⁹ auctores quāto iuniores sūt:tanto ꝑspicatiores. ⁊ ingenijs floruisse ⁊ valuisse diligētia oī iudicō ꝯfirmant eruditissimoꝝ:vl' ꝓbātes ingeniū modernorū plenū spuma supbie:sicut nouū vinūz spumat ⁊ eijcit qđ hʒ immūditie.q.d.dicūt me ⁊ alios modernos suꝑbos eē: ⁊ q̄cq̄d facim⁹ ex ꝓsumptōe ꝓcedere: ⁊ dicunt id eē ꝓsumptuosū ⁊ loq̄citate plenū. sicut nouū vinūz inflat ⁊ magnū facit tumultū:ꝯ q̄s ondit hūilitatē suam ⁊ intentōis puritatē dicēs. h Cū ego sepissime testat⁹ sim me ꝓ virili portōe i tabernaclo dei ⁊c. In tabernaclo.i.in eccl'ia. Pro virili portōe.i.q̄uis mea ꝑputatōne sit exiguū:tn̄ in sacra scptura ad vtilitatē eccl'ie offero qđ possūz. Uel s̄m aliā lr̄az:ꝓ virili portiōe.i.ꝓ debita ꝑte. Scdm leges virilis portio dr:qn̄ hereditas filijs eq̄lit diuidit.q.d.virilē portōez hr̄ditatl' expecto ꝓ q̄ sicut possūz i vinea pr̄isfamilias laborare volo. vn̄ Ouidi⁹ de pō.in ꝑncipio scdi libri dicit sic. Gaudia cesare c mētis ꝓ ꝑte virili. Sūt mea ꝓuati nil hʒ illa dom⁹ id ē ꝓ magna ꝑte. vel sicut vn⁹ de romanis vir sū. nā in ea oēs romani ꝑticipāt. i Nec op⁹ alteri⁹ ⁊c.scʒ testat⁹ sum.q.d. Sicut oblatio diuitū nō fedat ꝑ oblationem pauperū:sic nec ꝑ meā interꝑtationez fedatur translatō septuaginta interꝑtum. In tercia ꝑte ponit scdm transferendi motiuūz qđ ē origenis imitatio vel studiū.vn̄ dicit. k Qđ vt auderē ⁊c.ad transferendum ꝑ sui imitatōez. l Qui editōni antiq̄ ⁊c. promulgauit.i. manifestauit. Nam promulgare dr quasi promptū.i.manifestū multis agere. Antiquā editōem appellat translatōnez septuaginta:q̄ ceteris antiquior fuit q̄ transtulerūt de hebreo in grecū sicut dicit Isi. in vi.ety. In opusculo etiā de vocablis biblie:vbi expoīt

Incipit prefatio scti hieronymi presbyteri in pentateuchum.

[a] Desiderij mei desideratas accepi eplas:qui [b] quodā ꝓsagio futuroꝝ cū daniele sortit⁹ ē nomē: obsecrāti [c] vt trāslatū i latinā linguaz de hebreo s̄mone pentateuchū nr̄oꝝ aurib⁹ traderem. [d] Periculosum op⁹ certe [e] ⁊ obtrectatoꝝ meoꝝ latratibus patēs: [f] q̄ me afferūt in. lxx. interꝑtū suggillatiōez noua ꝓ veterib⁹ cudē: [g] ⁊ ita ingenium q̄i vinū ꝓbātes. [h] cū ego sepissime testat⁹ sim meꝑ virili portōne in tabernaculo dei offerre que possim. [i] nec opes alteri⁹ alioꝝ pauꝑtate fedari. [k] Qđ vt audere origenis me studiūz ꝓuocauit. [l] q̄ editiōi antiq̄ trāslatōz theodotōnis miscuit asterico ⁊ obelo.i. stella et veru omne op⁹ distinguēs:duz aut illucescere facit q̄ min⁹ ante fuerāt aut supflua q̄q₃ iugulat et cōfodit:et maxie que euāgelistarū et aplorūz auctas